

Den Haag

dienst: dienstcode

Retouradres: Postbus 12600, 2500 DJ Den Haag

Aan de gemeenteraad

Datum

24 september 2025

Onderwerp

Ernstige ongeregeldeheden 20 september jl.

Ons kenmerk

BSD/ 10952926

RIS323321

Dienst

Bestuursdienst

Afdeling

BSD Veiligheid

Telefoonnummer

14070

E-mailadres

bestuurlijkezaken.veiligheid@denhaag.nl

Op zaterdag 20 september jl. hebben ernstige ongeregeldeheden plaatsgevonden op en rondom het Malieveld en in de Haagse binnenstad. Deze ongeregeldeheden en de daarmee gepaard gaande agressie waren ongekend, ongehoord en Nederland onwaardig.

In aansluiting op mijn brief van afgelopen zondag informeer ik u - met excuses voor de opgelopen vertraging - over de voorbereiding van de demonstratie en het verloop van de ongeregeldeheden op 20 september.

Tijdslijn

Op 18 juli jl. heeft een particulier onder de noemer 'Els Rechts' kennis gegeven van een demonstratie *"tegen (extra) asielimmigratie en voor behoud van veiligheid, leefbaarheid en woningzekerheid in Nederland"*. Zoals gebruikelijk bij grote demonstraties is er herhaaldelijk contact geweest met de organisator. Dit verliep goed en er zijn afspraken gemaakt over de inzet van een eigen ordedienst.

De politie heeft voor de voorbereiding van de demonstratie een zogenaamde Staf Grootschalig en Bijzonder Optreden (SGBBO) ingericht. Dit is een soort projectorganisatie van de politie, onder leiding van een Algemeen Commandant. Politiepersonen uit allerlei vakgebieden werken binnen de structuur van het SGBBO aan een zo veilig mogelijk verloop van grote gebeurtenissen.

Het beeld rondom deze demonstratie is meerdere keren besproken in de Driehoek. Ofschoon de oproepen van de organisatie en de berichtgeving van verschillende groepen was dat de demonstratie gewelddoos zou zijn, is ook rekening gehouden met een scenario waarin het rondom de demonstratie tot een gewelddadige confrontatie kon komen. Hiervoor was een fors maatregelenpakket ingezet, waaronder vier pelotons ME, waterwerpers, paarden en honden. Er waren enkele zachte signalen dat groepjes met kwade bedoelingen naar Den Haag wilden komen, bijvoorbeeld om de demonstratie te verstoren. Ook is rekening gehouden met de mogelijkheid van een tegendemonstratie of -actie of dat een groep naar de binnenstad zou willen gaan. Uitgangspunt was steeds het faciliteren van een veilige en vreedzame demonstratie op het Malieveld en het voorkomen van wanordelijkheden en het verplaatsen naar andere locaties zoals de binnenstad. De beschikbare informatie leidde niet tot de verwachting dat zich een situatie zou voordoen waarin sprake was van de massaliteit en de extreme mate van het geweld zoals die heeft plaatsgevonden.

Op 10 september heeft het eerste overleg van het SGB0 plaatsgevonden. Ook op 17 en 19 september is het SGB0 bijeengekomen ter voorbereiding van deze demonstratie. Op 15, 18 en 19 september heeft de driehoek met elkaar gesproken over de demonstratie.

De tijdlijn van het politieoptreden op de dag van de demonstratie ziet er, puntsgewijs weergegeven, als volgt uit.

- 10:40: Eerste demonstranten komen aan bij Den Haag Centraal. Politie neemt stokken en staven in beslag op verschillende plekken rond het Malieveld. Politie ziet de (vermoedelijke) defendgroepen en supportersgroepen. Er wordt op verschillende plekken in de stad verzameld: waaronder Kneuterdijk, Theresiastraat, op het Lange Voorhout bij de Kloosterkerk, op de skatebaan achter het pannenkoekenhuis op het Malieveld en het Centraal Station. Op diverse plekken wordt toezicht gehouden. Groepen worden ook aangesproken.
- 11.00 uur: Groepen worden aangesproken en verwezen naar het Malieveld. Omvang en aantal van de groepen neemt toe.
- 12.00 uur: Toestroom richting het Malieveld.
- 12.30 uur: Deelnemers aan de demonstratie komen samen op het Malieveld en verzamelen zich voor het podium aan de Zuid-Hollandlaan, zijde Malieveld. Een grote groep verzamelt zich nabij het pannenkoekenhuis op het Malieveld. Deze groep is niet aanspreekbaar voor de politie. Deze personen dragen zwarte kleding en veelal gezichtsbedekking.
- 13.00 uur: Demonstratie start bij het podium. Ongeveer 3.500 mensen zijn op het Malieveld aanwezig. Een groot deel van de groep bij het pannenkoekenhuis loopt meerdere keren heen en weer naar het podium. Er wordt door deze groep gebruik gemaakt van spandoeken, fakkels en vuurwerk. De sfeer wordt grimmiger.
- 13.20 uur: ME positioneert zich aan alle zijden van het Malieveld om de demonstranten op het Malieveld te houden en snel te kunnen interveniëren bij beweging van de groepen.
- 13.30 uur: Een grote groep beweegt richting de A12. Ingeschat wordt dat het gaat om een groep van 1.500 personen. De ME vormt een linie voor de ingang van de tunnelbak en er worden verkeersmaatregelen genomen. Groepen betreden de A12, waarna deze in beide rijrichtingen wordt bezet. Er wordt door de politie gevorderd de A12 te verlaten.
- 13.38 uur: De burgemeester wordt geïnformeerd over de bezetting van de A12 en gevraagd om het voorbereide scenario bezetting A12 toe te passen. Inzet van de waterwerper maakt onderdeel uit van het maatregelenpakket.
- 13.42 uur: Ten tijde van bovenstaand verzoek volgt nagenoeg direct extreem geweld op de A12 tegen de aanwezige politie. De burgemeester geeft akkoord voor inzet ME, waterwerper en politiehonden. Relschoppers gaan de confrontatie aan op de A12, het Malieveld en nabij het hertenkamp. Aan de zijde Koekamplaan moet de aanhoudingseenheid worden ontzet door de ME. Hierbij wordt pepperspray ingezet om ruimte te creëren.
- 14.00 uur: de A12 is weer vrij. Een groot deel van de relschoppers trekt zich terug naar het pannenkoekenhuis.
- 14.10 uur: Een grote groep vreedzame demonstranten die deelneemt aan de demonstratie van Els Rechts houdt het voor gezien en vertrekt huiswaarts. De sfeer onder deze groep demonstranten is gemoedelijk.
- 14.20 uur: De ernstige ongeregelheden op en rond het Malieveld met de relschoppers blijven gaande. De waterwerper wordt opnieuw ingezet, nu bij de skatebaan op het Malieveld.
- 14.29 uur: De relschoppers bij de skatebaan worden door middel van de waterwerper richting het Malieveld gedreven. Op het Malieveld wordt door deze relschoppers opnieuw de confrontatie gezocht met de ME.

- 14.30 uur: Extra driehoek. De burgemeester geeft een noodbevel af op grond waarvan de politie een extra bevoegdheid krijgt om (vermoedelijke) relschoppers uit het gebied te verwijderen en besluit tot ontbinding van de demonstratie vanwege de gevaarlijke situatie voor de overgebleven aanwezigen.
- 14.38 uur: Een deel van de relschoppers gaat op het schelpenpad de confrontatie met de ME aan. Waarschuwen en vorderen is niet mogelijk vanwege het excessieve geweld tegen de politie. Er wordt door de ME een oproep gedaan voor versterking. Er ontstaat een zeer gevaarlijke situatie met een groot risico op zwaar lichamelijk letsel voor de politie. Er wordt, traangas ingezet. Hierdoor trekken de relschoppers zich (tijdelijk) terug en wordt de linie niet doorbroken.
- 14.40 uur: De organisatie van de demonstratie geeft vanaf het podium te kennen dat de demonstratie is beëindigd en roept de aanwezigen op te vertrekken. Een groot deel van de demonstranten geeft hier gehoor aan en vertrekt richting het Centraal Station.
- 14.42 uur: De hevige ongeregelde heden blijven gaande. Burgemeester geeft toestemming voor verdere inzet van traangas. Om de druk op de linie van de ME te verminderen wordt op meerdere momenten met traangas geschoten. Hiermee worden de relschoppers verder het Malieveld op gedreven.
- 15.00 uur: De ME wordt zeer zwaar belaagd en er wordt een noodoproep gedaan. Terwijl op meerdere plekken op het Malieveld tegelijk confrontaties zijn tussen de ME en de relschoppers, waarbij ook noodsituaties ontstaan, maakt een deel van de relschoppers gebruik van deze situatie en slaagt er in, de binnenstad te bereiken.
- 15.10 uur: een groep van ongeveer 500 relschoppers pleegt vernielingen in het gebied rondom het Plein. Er wordt geprobeerd het Binnenhof te betreden. Dit kan worden voorkomen door inzet van de Arrestatie-eenheid en Mobiele Eenheid. Meerdere ramen van het partijkantoor van D66 aan de Lange Houtstraat worden vernield. Op het Plein wordt met terrasmeubilair en glaswerk naar de ME gegooid.
- 15.15 uur: ME wordt ingezet op diverse plekken in de binnenstad. Groepen relschoppers worden via charges uit het gebied gedreven.
- 15.50 uur: De Utrechtsebaan wordt vrijgegeven voor het verkeer.
- 15.50-19.23 uur: Er worden diverse gerichte aanhoudingen verricht. Tussen 16:00 uur en 19:00 uur vinden vier extra vergaderingen van de driehoek plaats.
- 19.23 uur: op het Plein zit een groep relschoppers in de aanwezige horecagelegenheden. De laatste relschoppers worden aangehouden of uit het gebied verwijderd.
- 21.00 uur: Persconferentie

Opsporingsonderzoek

Op de dag zelf zijn in totaal 37 personen aangehouden vanwege hun betrokkenheid bij de ongeregelde heden. Direct op zaterdag 20 september is een groot rechercheonderzoek gestart. Hiervoor is een zogenoemd Team Grootschalige Opsporing (TGO) samengesteld dat onder leiding van het Openbaar Ministerie opereert. Het TGO richt zich op een reconstructie van het verloop van de ongeregelde heden, het in kaart brengen van de rol van de aangehouden personen en het identificeren en opsporen van andere relschoppers die nog niet aangehouden zijn.

Het onderzoek is op dit moment in volle gang. Gezien de aard, impact en omvang van de ongeregelde heden is het aannemelijk dat in de komende periode nog meer verdachten worden geïdentificeerd, aangehouden en vervolgd. Het is aan het Openbaar Ministerie om te bepalen welke (opsporings)methodes daarbij worden ingezet inclusief of en zo ja, op welk moment beelden worden vrijgegeven. Inmiddels zijn de eerste verdachten voor de rechtbank gebracht en is een aantal van hen veroordeeld.

Gewonden

Bij het politieoptreden zijn vier agenten en zeven journalisten (licht) gewond geraakt. Een medewerker van een horecagelegenheid is gewond geraakt toen zij bemiddelde tussen een klant en relschopper.

Schades en maatregelen

De gemeente beschikt (nog) niet over een volledig overzicht van de schade, maar duidelijk is dat er vernielingen hebben plaatsgevonden aan politieauto's en straatmaterieel rondom het Malieveld, evenals schade aan gebouwen, straatmeubilair, terrassen en glaswerk in de omgeving van het Plein. Het is schrijnend dat particulieren, ondernemers en instellingen hiermee zijn geconfronteerd. De schade aan gemeentelijke eigendommen wordt momenteel in kaart gebracht. Waar mogelijk zal aangifte worden gedaan en zullen de kosten op de verantwoordelijken worden verhaald. Bewoners en ondernemers die schade hebben worden opgeroepen om aangifte te doen.

Contact met ondernemers en bewoners

De gemeente heeft direct zaterdagavond, maar ook zondag en maandag meerdere ondernemers op en rondom het Plein bezocht of contact mee gehad. Het merendeel van de ondernemers gaf aan geschrokken te zijn van het geweld tegen de politie. Hen is ondersteuning aangeboden, maar zij hebben aangegeven dit vooralsnog niet nodig te hebben. Een aantal ondernemers hebben aangegeven onvrede te hebben over de excessen rondom demonstraties. Met deze ondernemers zullen op korte termijn gesprekken worden gevoerd.

Waardering

Graag wil ik hierbij nogmaals mijn grote waardering kenbaar maken voor de inzet van alle hulpverleners en overige betrokkenen, die zich zowel tijdens als na de ongeregelde heden hebben ingezet.

Tot slot

Dit is de informatie zoals op dit moment bekend. Bij nieuwe ontwikkelingen zal ik u nader berichten.

met vriendelijke groet,

Jan van Zanen
burgemeester